

Cuvinte înzăpezite după *Iarna vrajbei noastre*

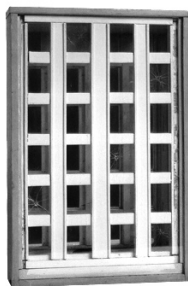
...m-am gândit ce pramatie poate fi uneori omul.

John Steinbeck

Ca un acrobat iscusit – omul... Mergând naiv pe funia propriei vieți, ținându-și mâinile agățate de visuri mărețe, de conștiință și suflet, înaintează... Își ține ochii ațintiți înainte, de teama căderii, privind doar în viitor, destinația finală. Într-o zi însă, cade... Nedumerit, se uită în jur, constatând că nu l-au răzbit furtunile vieții, ci tocmai timpul în care le-a evitat, puterea cu care li s-a opus. Acum, odată răzbit, poate greși. Iar acest lucru îl face să cadă încontinuu... până la sarcasm, până la lacrimi.

Anume această imagine, dezvoltându-se neîncetat și pătrunzător, mă urmărea după lectura romanului *Iarna vrajbei noastre*, o carte care a mișcat literatura prin profunzime și originalitate. Atins de condeiul scriitorului John Steinbeck, laureat al premiului Nobel în anul 1962, romanul concentrează în paginile sale o poveste comună și, în același timp, neordinară, care impresionează.

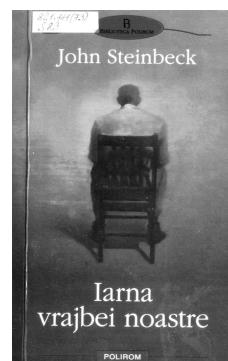
Tabloul narațiunii, brăzdat de replici acide, de fraze cu conținut

Fațadă de fereastră

moral, de o continuă autocondamnare, reușește să prezinte nu doar destinul unei familii, ci al unei societăți, clădită pe principii greșite, pe lucruri ne semnificative, purtând la ochi bandajul negru al propriei bunăstări. Iar actorii sociali sunt înseși simbolurile unei diversități ideologice, personaje comune sau unice, care fac posibilă rotația orașului, viața lui trăită la intensități diferite de locuitorii adesea împinși spre prăbușire.

Ethan, protagonistul romanului, lucrează într-o băcănie care a aparținut tatălui său, locuind într-un oraș mic și familiar, ce va servi drept oglindă destinului său. Înzestrat cu calități morale unice, având o familie în care credea cu toată ființa, Ethan era absorbit de iluzia fericirii, a împlinirii. Contradicțiile se vor contura însă atunci când familia sa îi va reproșa lipsa bunurilor materiale, a unui statut social, ajungând să pronunțe cu rușine și reținere numele lor de familie. Aceste lucruri îl vor face pe Ethan să adopte schimbări imense. Renunță la bunătațe și cinste, la respect și îngăduință, devenind sclavul propriei porniri interioare, aceea de a *poseda*. Limitele lui Ethan răzbeau vechile concepții, el afirmând: *Pentru a ajunge Stăpânul Muntelui este nevoie să calci peste capetele oamenilor*, moralitatea contând doar atunci când ți-ai atins scopul. Iar ca o replică firească dată sie însuși, Ethan prevede reabilitarea: *odată ajuns Stăpânul Muntelui, poți redeveni bun*. Aici întrezărim, probabil,

și una dintre cele mai regretabile însușiri ale omului contemporan: aceea de a deveni spiritual abia atunci când și-a atins scopurile materiale, neștiind că *adevărată fericire constă în escaladarea muntelui* (G. García Márquez), și nu în cucerirea vârfului. Transformările radicale ale protagonistului, cu flagelurile realității intercalate în fraze și situații expuse, parcă, simultan, fac conținutul cărții alert și ritmat, unul care-i *trăiește* pe mulți dintre oameni.

Dincolo de conținutul cu vădită tentă morală, romanul inserează și conceptul de americanism, pe care autorul îl condamnă uneori, dând cuvintelor proprietatea de a friza *perfecțiunea Americii*, de a anunța declinul moral și social al statului.

John Steinbeck conturează zidul dintre *uman* și *social*, lăsând loc unei întrebări esențiale: *Care este hotarul dintre fericire și moralitate? Există oare acest hotar?*

Iarna vrajbei noastre este o cronică a rătării, a fericirii, a Omului. Majuscula rămâne însă la discreția noastră...